

Vit hava rætt til a

- VÁNALIGAR **FLOGVALLARUMSTØÐUR** MUGU IKKI AVBYRGJA **FØROYAR** FRÁ AT GERAST EIN PARTUR AV **LÁGPRÍSFLÚGVING**, SUM BREIÐIR SEG VIÐ **FERÐ** ÚTI Í HEIMI, OG SUM **FØRIR** TRIVNAÐ OG **MENNING** VIÐ SÆR. EIN OG HVØR **FØROYINGUR** Í OKKARA **AVBYRGDA** LANDI HEVUR RÆTT TIL AT **FERÐAST** NAKRAR FERÐIR **UTTANLANDS** UM ÁRIÐ, UTTAN AT **MAPPAN** VERÐUR TYNRI AV TEIRRI **ORSØK**, SIGUR **JÚSTINUS EIDESGAARD**, SUM BJÓÐAR SEG FRAM FYRI **SAMBANDSFLOKKIN**

VALEVNI

Uni Holm Johannesen

Nú vil hann sita hinumegin borðið. Hann hevur verið fjølmiðlamaður seinastu 29 árin, og Sambandsflokkurin boðaði frá fyrri tveimum vikum síðani, at Jústinus Eidesgaard bjóðar seg fram fyri flokkinn.

Aðalmálið er flogferðaseðlarnir millum Føroyar og Danmark. Hann tvíheldur um, at føroyingar hava rætt at ferðast fyrri bíligari pening. Jústinus Eidesgaard saknar, at tingfólk taka sítt starv í álvara. Hann væntar, at føroyingar fara skjótt at gevast at drepa grind, og hann heldur, at landsstýrið skal gera enn eina iløgu í Smyril Line.

Tú var sosialistur sum ungur. Hví bjóðar tú teg fram fyri Sambandsflokkinn?

- Eg hoyri til tað reyða ættaliðið av føroyingum, sum fekk skegg á høkuna beint aftan á ungdómsuppreisturin seinast í sekstiárunum, men sum fullkomiliga misti sín politiska samleika 20 ár seinni, tá ið kommunisman og partvist sosialisman prógvaðu sítt dugnaloyssi sum búskaparskipan, og Berlinmúrin fall í 1989. Í 1990 var eg eitt heilt summar og vitjaði í kommunistiska landið Kuba. Heimafurturkomin segði eg, sannfördur av sonnum, vinstravonginum fávæl.

Er tað ráðiligt, at journalistar, sum hava víst sín politiska lit, halda fram í sínum starvi sum fjølmiðlamenn?

- Vit, sum eru útbúnir journalistar á teimum góðkendur journalistakúlunum í Norðanlondum, hava lært eitt fak, har vit halda okkara egnu meining burtur frá tí máli, vit viðgera. Eg havi verið útbúgvinnur journalistur í 29 ár, og tað er ongin í Føroyum, sum hevur ánað, at eg kundi stilla upp fyri Sambandsflokkinn. Eg havi ongantíð meldað alment út, hvar eg standi politiskt. Tá ið

mítt politiska ævintýr er av, havi eg framvegis mítt journalistiska fak at venda aftur til. Tá eri eg ikki longur politikari, men aftur journalistur, og har eru krøvini um at vera sakligur og at stremba eftir at vera óheftur, framvegis gandandi. Eingin kann vera fullkomiliga óheftur. Bara við at viðgera eitt evni, er eitt persónligt val.

Hvat er ein føroyingur?

- Ein føroyingur er eisini ein og hvør, sum vil búgva í Føroyum og vil integrera seg í føroyska samfelagið. Tað eru ikki genini, sum eru avgerandi. Hygg bara at USA, har eru fólk úr øllum heiminum amerikanarar. Fyri meg hevur størri týðning at kenna mín samleika sum menniskja enn sum føroying, og tí eri eg sambandsmaður.

Hvat saknar tú mest av øllum í føroyskum politikki?

- Eg sakni, at tingmenn taka arbeiðið í álvara og gera tingið til eitt virðiligt arbeiðspláss. Tað eigur at verða stór tign at vera lógarsmiður. At tingmenn hava sín egna integritet sum heil menniskju og ikki altíð krúpa fyrri áhugabólkum, sum hótta við atkvøðuni til komandi val og trýsta. Tað kann ikki verða rætt, at meinigheitsráð, elstaráð og aðrir áhugabólkar í samfelagnum, eitt nú persónlig áhugamál í vinnuni, stýra lógarsmiðinum. Ein lögtingsmaður má vera eitt mannfólk við stórum M, og ein lögtingskvinna ein ordiliga sterk kvinna.

Eitt av tínum aðalmálum er, at flogferðaseðlarnir millum Føroyar og Danmark verða bíligari. Hvussu fremur tú tað í verki?

- Okkara loftvegis ferðasamband út í heim er ein spurningur um framskygni føroyinga, um at sleppa gomlum fordómum og at tora at hugsa heilt av nýggjum. Hvussu vit enn venda

og snara verandi støðu, er tað ikki rætt, at ein ferðaseðil aftur og fram millum Føroyar og ríkishøvuðstaðin Keyptmannahavn í meðal liggur um 4000 krónur. Tað rindi eg fyrri at fara niður ólavsøkudag og koma heim aftur 11. august. Hevði eg verið í Keyptmannahavn hetta tíðarskeið og heldur fór til Tromsø við Norwegian, hevði sama ferð kostað mær 2200 krónur. Av hesum eru 800 krónur avgjöld, og teinurin er 800 kilometur longri. Tað eru 1350 kilometrar til Føroyar og 1700 til Tromsø.

Tað eru tveir mátar at lækka ferðaseðlaprísir. Annar er ikki so virðiligur og heldur eingin gongd leið. Vit lata flogferðsluna ganga sum hon ger, halda fast við monopolstøðuna, yvirtaka privata partin í Atlantic Airways, og landskassin ber hallið av, at ferðaseðlaprísirnir verða lækkaðir ið hvussu er niður í eina helvt.

Hin mátin er, og honum eiga vit at fylgja: vit gera eina iløgu í ein nýggjan, dagferðan flogvøll, sum uttan trupulleikar kann taka móti flogferðunum hjá lagprísflogfeløgnum úti í Evropa, Norwegian og Ryan Air, og vit gerast ein partur av teirra rutuneti. Norwegian flutti 1,5 milliónir ferðafólk í fjør, 200.000 fóru um okkara flogvøll, men lagprísflogfeløgin hava áhuga fyrri okkum.

Vit gera longu nú eina kostnaðarmikla og fullkomiliga ótíðarhóskandi útbýgging í Vágum við eini lendingarbreyt upp á 1799 metrar, og hon fer í mong ár at skilja okkum frá framtíðini við 400 metrum. Tey nýggju og umhvørvisvinarligu Boeing 737-800 hjá Norwegian krevja ein vøll, sum er 2200 metrar langur og munandi breiðari, enn neyðloysnin í Vágum.

Ein nýggjur flogvøllur er ein iløga eini 50-60 ár fram í tíðina. Hon er dýr, og hon er fullkomiliga avgerandi fyrri menningina av Føroyum. Eg skal ikki taka støðu til, hvar ein slíkur flogvøllur skal liggja, til tað hava vit serfrøðingar, sum duga at skyna á. Og vánaligar flogvallarumstøður mugu ikki avbyrgja Føroyar frá at gerast ein partur av lagprísflúgvning, sum breiðir seg við ferð úti í heimi og sum førir trivnað og menning við sær. Ein og hvør føroyingur í okkara avbyrgda landi hevur rætt til at ferðast nakrar ferðir uttanlands um árið, uttan at mappan verður tynri av teirri orsök.

Hetta er ikki eitt álop á starvsfólkini á Atlantic Airways. Teirra uppgáva er at vinna nógvar pengar til eigararnar, sum í størsta mun er skattgjaldarin, við at leggja dýra ferðakostnaðin á júst sama skattgjaldara.

Supputerningurin ella ekstraktið av hesum er, at flogvøllurin ongantíð eigur at avbyrgja okkum frá heimssamfelagnum, og tí mugu vit hugsa stórt.

Hví skulu vit gevast at drepa grind?

- Eg havi verið iðin grindamaður, og mær dámar væl grind. Og hinvegin eri eg vorðin meira bleytur við árunum og eti ikki annan mat enn grind, sum eg veit er eittraður. Vit missa nakað av smakki og matuppliving við at gevast at drepa grind, og vit fáa eina ríkari náttúru í staðin, har vit í framtíðini fara at síggja grind svimja millum oyggjarnar, uttan at ein floti av blóðtystum bátum jagstra hana.

Eg haldi, at tað er betri, um yniskið um at gevast við at drepa grind kom innan úr okkum, enn at tað verður trýst niður yvir okkum. Eg kundi eitt nú ongantíð hugsað mær at goldið fyrri at sloppið at sæð tarvadyst, og hann verður bannaður í eitt nú Katalonia í Spania næsta ár. Tað er eitt rák í heiminum, at djór hava virði í sær sjálvum, og ikki bara sum matur, og vit fara at fylgja hesum ráki í framtíðini, um vit vilja tað ella ikki.

Tú hevur verið tíðindamaður í nógv ár. Hvørji skotsmál gevur tú føroyskum fjølmiðlum?

- Sum garantur fyrri fólkaraðinum hava vit brúk fyrri einum sterkum almennum miðli, Kringvarpinum. Tað er ikki rætt, at Kringvarpið skal vera bundið av lýsingarinntøkum frá okkara handilslívi. Tað er illgrunavert, at politikarar hava verið so kargir við Kringvarpið. Fyri mær sær tað út til, at teir ikki vilja hava ein sterkan óheftan miðil, sum kann hava eftirlit við teirra arbeiði, og tað er ein beinleiðis hótan móti fólkaraðinum, sum politikkarar ganga á odda fyrri. Alt politiskt arbeiði eigur at vera fullkomiliga gjøgnumskygt.

Hinvegin er tað skeivt, at ein almennur stovnur, sum krevur lurtara-

➤➤ At ungdómurin ikki flytur aftur til landið eftir loknan lestur er eitt rák kring allan heim. Helvtin av ungdóminum á Bornholm kemur ikki aftur til oynna. Og uppskriftin hjá okkum er tann sama. Vit mugu uppstiga okkara samfelag, so tað er eitt alternativ til okkara grannalond.